

TARIMSAL ARAŞTIRMA MASRAFI DEĞİL YATIRIMDIR

Abdurrahman YAZGAN (1))

Teknik ilerledikçe ölçü birimlerinin sayısı hergün kabarmaktadır. Günün tekniği araştırmanın yatırım olduğunu da ölçü birimiyle ifade edecek seviyeye erişmiştir.

Araştırma «Metodik, sistematik ve deneysel yolla belirli bir meslek konusunda yeni bilgiler kazanmak amacıyla kişisel veya grup halinde yapılan zihni faaliyetlerdir» (3).

Araştırmacı da «Esas olarak araştırmada veya kalkınmada çalışan akademisyen veya aynı kalifikasyondaki kişi» diye tarif edilmektedir (3).

Bu arada araştırma yapmakla araştırma neticesini uygulamanın, meselâ: güney sahillerimizin sıcak aylarında iyi meyve bağlayan ve fazla verim veren çeşitleri ıslâh etmekle, bunların ıslâh edilmiş tohumlarını satın alarak yetiştirmenin farklı olduğunu belirtmekte fayda vardır. Zira bu iki değişik terim pratikte karıştırılmaktadır. Sonuncular daima ve her memlekette yatırım olarak kabul edilegelmişlerdir. Birinciler ise asıl konudur.

GRİLİCHES, ekonomi etmenlerinin genel varyansı üzerinden yaptığı bir takım komplike hesaplarla tarımsal araştırmaya yapılan harcamaların gerek resmi gerek özel sektör tarafından olsun, toplam kalkınmada signifikant derecede farklılığa sebep olduğunu ortaya koymuştur (5).

GRİLİCHES, esasen hibrid mısırları konu alarak işlemiş ve hibrid mısırın Amerikan Ekonomisinin genel seviyesine yaptığı etkileri incelemiştir (4). Çalışmasında 1955 tarihi esas alınarak hibrid mısır araştırması için harcanan her dolar için yılda % 700 oranında bir kâr sağlandığı sonucuna varmıştır. Öte yandan hibrid mısırın yeni bir kavram olarak hibrid sorghum, hibrid tavuk, hibrid daha, bir çok tarımsal ürünlerinin ıslâhına da temel bilgi olarak yardım ettiğine değinmiştir.

Bu tarz çalışmalar araştırmaların etkilerini sayı ile ifadeye ve birbirleriyle karşılaştırmaya yarar. Bu suretle esasen var olan keyfiyetin

seviyesi meydana çıkmaktadır. Tıpkı termometrenin icadından sonra sıcaklığın derece ile ölçülmesi gibi.

Tarımsal araştırma yardımıyla ekonominin genel seviyesinde meydana gelen yükseliş, aslında o araştırmayla ilgilenen şahıs veya grup halindeki ünitelerin maddi durumlarının düzelmesinden ileri gelmektedir. Diğer bir deyişle toplam ekonomideki değişme, bireysel değişikliklerin toplamıdır. Araştırmayla ilgili bu üniteler devlet müesseseleri olabileceği özel şahıs veya şirketler veya bunların karışımı olabilirler.

Araştırmayla ilgili üniteler fazla para kazandıklarından devlet, daha çok kazanç vergisi almak için araştırmayı teşvik etmiştir. Örneğin Almanya ve Prusya'da 1921 de kurulan Tarımsal Deneme Kulüpleri idarecilerine özel imkânların sağlanması (6). Amerika ve Fransa gibi devletler de halkın araştırma yapmasını teşvik için başlangıçta araştırma yapan ünitelerden vergi almamışlardır. (7). Araştırma yapan devlet müesseselerinin maddi durumlarını düzeltmeleri için imkân verildiği, Hamburg civarında Reinbek'te kurulu Orman ve Odunculuk Federal Araştırma Müessesesinin 1967, 1968 bütçelerinin incelenmelerinden anlaşılmaktadır (2). Devlet araştırma müesseseleri, etüd, danışmanlık, konferans, neşriyat v. s. ile bütçelerinin gelir kısımlarını epeyce kabartmaktadır.

Ancak alınan gelir vergisi, vergi dairesi ile araştırma yapan ünitelerin şiddetli tartışmalarına vesile olmuştur (1). Bu tartışmalarının muhtemelen daha çok endüstri araştırması sahasında olduğu anlaşılmaktadır. Tartışmalar nihayet 1958 de bir sonuca bağlanmıştır. Bu tarihte Bonn Maliye Bakanlığının bir tamimi ile araştırmayla ilgili ünitelerden alınan vergi % 25 oranında düşürülmüştür.

S O N U Ç

Açıklamalardan Tarımsal Araştırmanın yurt kalkınmasında önemli bir etmen diğer bir deyişle yatırım olduğu ve etkisinin ölçülebildiği kendiliğinden anlaşılmaktadır. Ancak araştırılacak konunun seçiminde çok dikkatli olmak gerekmektedir.

Yurt içerisinde tarımsal araştırma faaliyetlerinin çoğalışı, geniş açıdan bakılırsa, devlete fazla maddi külfet de yüklemez. Zira devlet yaptığı harcamaları sonra, artan gelirden kazanç vergisi olarak geri alabilir.

Ancak bunlar için kaliteli bir araştırıcı grubunun çoğalmasını sağlayacak tedbirler almak icab eder. Hiç değilse araştırıcı olan veya ola-

bilecek olanla olamayacak olanı birbirinden ayıracak, teşvik edici kısıtların konması elzemdir.

S U M M A R Y

The author explains that research expenditures are not cost but investment for the development of the country.

For this purpose, it is first necessary to increase quality and number of research people. In this respect, it must be taken measurements to promote to be a good researchman.

LİTERATÜR KAYNAKLARI

- 1 — BATTELLE - Institut e. v. mektupları 1968, Frankfurt (Main).
- 2 — DER BUNDESMİNİSTER für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten mektupları, 1968, Bonn.
- 3 — DER BUNDESMİNİSTER für Wissenschaftliche Forschung, Bundesbericht Forschung II, 1967, Bonn.
- 4 — GRİLİCHES, Z., 1958. Research Costs and Social Return: «HYBRID) CORN AND RELATED INNOVATIONS», Journal of Political Economy, Vol. LXVI, Oct. 1958, S. 419 - 431
- 5 — —————, 1964. Research Expenditures, Education, and the aggregate Agricultural Production Function, The American Economic Review, Vol. LIV, No. 6, Dec. 1964, S. 961 - 974
- 6 — YAZGAN, A., 1966. Tarla Denemelerinin Organizasyonu, Ziraat Dergisi, No: 262 - 263, 1966, Ankara.
- 7 — —————, 1967. Partner: Bilimsel Araştırma ve Ekonomi, Ziraat Mühendisliği, Sayı: 11 - 12, 1967, Ankara.